

CAELESTIA-RAPPORT Nr. 3

© 2000, CAELESTIA, ANTWERPEN

TENERIFE - 04/11/1999

ONAFH. GET.

RADAR

SPOOR

ARTIFACT

FYSIO

FOTO

VIDEO

AUDIO

<50 M

CAELESTIA-rapport nr. 3

WAARNEMINGSCOÖRDINATEN

Plaats: Tenerife (28°18'NB; 16°40'WL)

Datum: 4 november 1999

Tijdstip: omstreeks 15u45 UT

TYPE MELDING: foto onbekend vliegend voorwerp

ONDERZOEK: Wim VAN UTRECHT, Ronny BLOMME en Marc HALLET

1. FEITEN

Tijdens de herfst van 1999 was Dhr. D. W.¹ met vakantie in Tenerife. Dhr. W. had zijn kleinbeeld-camera meegenomen en o.a. enkele foto's geschoten van het hotel waar hij verbleef. Kort na zijn terugkeer in België werden de negatieven ontwikkeld. Bij het inplakken van de afdrukken was hem iets bijzonder opgevallen: op de foto met negatiefnummer 11 is naast het hotel, in een luchtpartij in de linkerbovenhoek van de opname, een ongewoon okerkleurig object² te zien. De fothandelaar had een vergroting van het negatief laten maken, maar kon niet meteen een verklaring geven. De mogelijkheid dat het om iets banaals handelt wil W. niet geheel uitsluiten.

In een poging om meer duidelijkheid te krijgen telefoneerde Dhr. W. eind 1999 naar UFO-Belgium. Marc BROUX, voorzitter van UFO-Belgium, contacteerde op zijn beurt op 4 december CAELESTIA met de vraag of deze de zaak zou onderzoeken. CAELESTIA stemde hiermee in.

Op 8 december 1999 werd Dhr. W. telefonisch verzocht of hij bereid was de bewuste negatiefstrook uit te lenen voor analyse. Daags nadien werd de strook in kwestie ontvangen. Het betrof de negatieven met volgnummers 10, 11 en 12.

Per brief van 21 december 1999 werd Dhr. W. om bijkomende inlichtingen gevraagd m.b.t. de gebruikte camera en film. Tegelijk werd gepolst naar de exacte datum en het tijdstip waarop de opname met het onbekende voorwerp was gemaakt, alsook naar de tijd die verliep tussen het maken van deze foto en de daaropvolgende opname. Op deze opname, met volgnummer 12, is hetzelfde hotel te zien, gefotografeerd vanuit dezelfde hoek, maar ingezoomd op het balkon van de derde verdieping waarop de vrouw en de dochter van Dhr. W. staan. Zowel links- als rechtsboven is nog net een deel van de hemel zichtbaar. Het onbekende voorwerp is op deze foto niet te zien.

Op 27 december 1999 antwoordde Dhr. W. ons als volgt:

*"Naar aanleiding van Uw brief van 21 december 1999 wil ik U met
genoegen de gevraagde informatie bezorgen.*

- 1. De technische gegevens van mijn camera zijn:
CANON PRIMA SUPER 85 MAGRO 0,45 m / 1,5 ft.*
- 2. De gebruikte lens: zoomlens 38-85 mm. 1:3,8-8
foto 11: 38 mm foto 12: 85 mm.*
- 3. Het merk van de gebruikte film: AGFA -EUR ACTIF COLOR*
- 4. De datum: dond. 4 november 1999
uur: rond 15u45.*
- 5. De tijd tussen foto 11 en 12 is ± 30 a 45"*

*U met deze gegevens nog meer van dienst te kunnen zijn verblijf ik,
met de meeste hoogachting*

D.W."

2. DE FOTO

2.1. Beschrijving van het negatief (zie Fig. 1)

Het betreft een 24x36 mm negatief van een 200 ISO kleurenfilm met 24 opnamen. De opname met het niet-geïdentificeerde object draagt het nummer 11.

Het origineel is tamelijk zwaar gehavend, vermoedelijk doordat het meerdere malen werd afgedrukt. Op de plaats van het niet-geïdentificeerde object is het negatief evenwel in goede staat. Wel zit onmiddellijk rechts daarboven, aan de voorzijde van het negatief, een grillige, 1 mm brede draadvormige vlek (witachtig van kleur op het positief). Gelijkaardige vlekken bevinden zich ook elders op de negatiefstrook. Vermoedelijk zijn ze veroorzaakt door aanraking met kleverige of vochtige vingers.

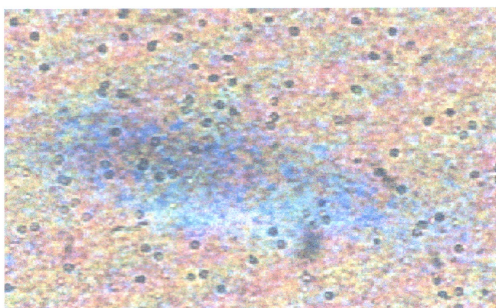
Weer iets hoger, nu op de matte achterzijde van het negatief (drager), bevindt zich een overlangse kras van circa 7 mm lengte. Gelijkaardige krassen, die parallel lopen met de lange zijde van de negatiefstrook, komen vaak voor op negatieven. Ze zijn ook veelvuldig terug te vinden op deze strook, maar zijn niet doorgedrongen tot in de emulsielaag en bijgevolg ook niet zichtbaar op de afdrukken. Zij worden veroorzaakt bij het transport van de film, bv. door stof- of zandkorrels die zich hebben vastgehecht op de aandrukplaat achterin de camera en die bij het doordraaien of terugspoelen krassen trekken op de film. Ook braampjes aan de opening van het filmrolletje, of aan mechanische onderdelen van de doorloopmachine in het labo, kunnen voor dergelijke krassen zorgen. Het object zelf kon niet worden vereenzelvigd met een fout of beschadiging van de film.

2.2. Beschrijving van het positief (zie Fig. 2 en Bijlage A)

De foto toont het hotel "Vulcano". Vrouw en dochter van Dhr. W. poseren op het balkon van de derde verdieping. Boven en links van het zes verdiepingen tellend hotel is een deel van de hemel zichtbaar.

De lucht is bewolkt (stratocumulus) met hier en daar een kleine blauwe opening. Vermoedelijk is het witgrijze wolkendek buiten het opnameveld minder compact; het volledige hotel en de voorgrond baden immers in het zonlicht. Schaduwpartijen op het gebouw geven aan dat de zon linksachter de fotograaf stond. Raadpleging van het computerprogramma *Sky Map* leert dat de zon zich om 15u45 UT (=15u45 LT) op een hoogte bevond van $29,3^\circ$, met een azimuth van $49,7^\circ$ (gerekend van zuid over west)³. Hieruit volgt dat de foto genomen werd in noordelijke richting.

In de linker bovenhoek van de opname, ter hoogte van de bovenste verdieping, bevindt zich het niet-geïdentificeerde object. De vorm doet denken aan een uitgerokken druppel, waarbij de bolle kant naar links is gericht. Het object bevindt zich in een schuine stand (16° t.o.v. de onderste en bovenste beeldrand), links hoger dan rechts. Vorm en oriëntatie wekken de indruk dat de anomalie zich naar links verplaatst. De richting waarin het voorwerp zich bevindt is noordwest. De hoogte boven de horizon kon, uitgaande van het feit dat de horizonlijn ongeveer samenvalt met de onderste beeldrand, vastgesteld worden op circa 29° (zie punt 2.3 verder in dit verslag).

Fig. 1: Microscopfoto van het object, rechtstreeks van het originele negatief. Scherpstelling op de korrels in de emulsielaag leert dat het wel degelijk om een gefotografeerd object gaat en niet om een fout of beschadiging van de film.

Fig. 2.: Een sterke uitvergroting van een kleurenpositief bevestigt het driedimensionele aspect van het object.

Bovenaan heeft het object een okergele tot beige kleur, onderaan donkerbruin. De kleurschakeringen komen overeen met wat verwacht mag worden van de lichtinval op een reëel, driedimensioneel voorwerp. Het object bevindt zich in één van de weinige openingen in het wolkendek. Daardoor kan de indruk ontstaan dat het zich hoog in de lucht, tussen of achter de wolken beweegt. Op het negatief nr. 12, genomen met een brandpuntafstand van 85 mm, zijn naast hetzelfde hotel dezelfde wolkenpartijen te zien, maar geen onbekend voorwerp. De wolken zitten op deze foto - er zouden intussen 30 à 45 seconden verstreken zijn - iets lager en zijn naar links opgeschoven. Volgens Dhr. W. is het voor "95% zeker" dat deze foto "vanop exact dezelfde plaats" werd gemaakt. Aannemende dat dit inderdaad het geval was, volgt hieruit dat de wind op een hoogte van 1.000 à 2.000 m (stratocumulusbewolking situeert zich op die hoogte) van zuidoost naar noordwest blies.

2.3. Bepaling van afstand en grootte

Een 38 mm lens van een kleinbeeldcamera levert een bruikbare beeldhoek op van circa 60° (een 24x36 negatief heeft een diagonaal van 44 mm).

Op een 26x grotere afdruk meet de lengte van het beeld van het object 10 mm; dit komt overeen met 0,38 mm op het originele negatief. Voor een brandpuntsafstand van 38 mm komt de breedte van het negatief (36,5 mm) overeen met een hoek van $51,3^\circ$. De hoek die het object beslaat is bijgevolg $0,38/36,5 \times 51,3 = 0,53^\circ$.

De verticale beeldhoek, die overeenkomt met de hoogte van het negatief (24 mm), is 35° . We proberen de hoogtehoek van het object te schatten, uitgaande van de veronderstelling dat de horizonlijn samenvalt met de onderrand van het beeld. Gemeten op een 5,6x vergroting bevindt het object zich 10,5 cm boven de onderrand. De hoogte van de uitvergroting zelf meet 12,6 cm. Daaruit volgt dat het object zich op een hoogte van circa $10,5/12,6 \times 35^\circ = 29^\circ$ bevindt.

Nu kunnen we een tabel opstellen waarin de grootte van het object verondersteld wordt, en daaruit de afstand en hoogte kunnen worden afgeleid. We gebruiken hiervoor de formules van beeldvorming binnenin een camera, te weten:

$$d = \frac{D}{f} \cdot x$$

waarbij D de veronderstelde afstand is van het object tot de cameralens, d de ware grootte van het object, f de brandpuntsafstand (38 mm) en x de grootte van het beeld van het onbekende object op het negatief (0,38 mm). Deze formule gaat ervan uit dat het object zich in het midden van de opname bevindt. Dit is hier evenwel niet het geval. De correctie hiervoor hangt af van de details van de lens, en zou vrij ingewikkelde berekeningen vergen. Een simpele schatting toont aan dat het effect hooguit 10% kan bedragen.

De hoogte van het object kan afgeleid worden uit:

$$h = D \sin \alpha$$

waarbij α de hoogtehoek (29°) is, en h de hoogte in m.

De aldus bekomen afmetingen voor twaalf veronderstelde afstanden worden gegeven in onderstaande tabel.

<i>Afstand object/camera</i>	<i>Reële grootte object</i>	<i>Hoogte object</i>
1 m	0,01 m	0,50 m
2 m	0,02 m	1,00 m
5 m	0,05 m	2,40 m
10 m	0,10 m	4,80 m
20 m	0,20 m	9,70 m
50 m	0,50 m	24,20 m
100 m	1,00 m	48,50 m
500 m	5,00 m	242,00 m
1000 m	10,00 m	485,00 m
2000 m	20,00 m	970,00 m
5000 m	50,00 m	2420,00 m
10000 m	100,00 m	4848,00 m

De CANON PRIMA SUPER 85 MAGRO is uitgerust met een autofocusstelsel, zodat mag aangenomen worden dat werd scherpgesteld op het balkon waarop de twee familieleden zich bevinden. Het golfplaten dak rechts op de voorgrond is inderdaad iets minder scherp. Het onbekende object is, rekening houdend met de geringe afmetingen en de korrel van het beeld, vrij duidelijk omlind. Toch biedt de scherpste van het beeld weinig houvast voor het bepalen van de afstand en de reële grootte van het object. Enerzijds is niet duidelijk of het object zich tijdens de opname verplaatste (waardoor bewegingsonscherpte kan zijn opgetreden), en anderzijds geldt dat bij een kleine brandpuntsafstand (38 mm) en een kleine diafragmaopening (gezien het heldere weer vermoedelijk groter dan $f/8$) alleen objecten die zich vlakbij de camera bevinden onscherp in beeld komen. De scherptediepte is in de gegeven omstandigheden immers zeer groot (tussen 2 à 3 m en ∞).

Wat wel in het oog springt is dat het beeld van het onbekende object niet aangetast werd door lucht- of toonperspectief⁴. De kleuren van het object contrasteren sterk, zowel onderling (heldere geelbruine tinten aan de bovenkant tegen donkerbruin onderaan), als met de diepblauwe achtergrond. Indien het voorwerp vele honderden meters van de camera verwijderd was, zou het beeld minder contrastrijk zijn geweest en de geelbruine tinten minder uitgesproken. Een precieze schatting is echter moeilijk, al was het maar omdat niet geweten is welke kleur het object in werkelijkheid had. Bovendien kan uit de blauwe kleur van de luchtpartij achter het voorwerp afgeleid worden dat de atmosfeer zuiver was en de invloed ervan op de kleur van ver verwijderde objecten eerder gering.

We kunnen dus enkel besluiten dat het onbekende voorwerp zich op minstens 2 m (minimum grens van de scherptediepte) en op maximum enkele honderden meters van de camera bevond.

3. AANVULLENDE WAARNEMINGEN

Er zijn CAELESTIA geen aanvullende getuigenissen bekend voor de opgegeven datum en plaats. Buiten het doornemen van enkele gespecialiseerde tijdschriften werden geen stappen ondernomen om te achterhalen of nog andere getuigen hetzelfde verschijnsel hadden opgemerkt, gefotografeerd of gefilmd.

De Canarische eilanden hebben een rijk verleden aan ongewone atmosferische verschijnselen. Midden en eind jaren '70 werden bij valavond regelmatig kleurrijke "lichtexplosies" boven de eilandengroep waargenomen en gefotografeerd. Onderzoek wees uit dat het om ballistische raketten ging die waren afgevuurd van Noordamerikaanse duikboten in de Noordatlantische Oceaan⁵. Een verband tussen deze twintig jaar oude feiten en de foto van Dhr. W. is echter weinig waarschijnlijk (zie ook punt 4.4 verder in dit verslag).

4. MOGELIJKE VERKLARINGEN

4.1. Ontwikkelfout of beschadiging van de film

Zoals al aangegeven onder punt 2.1 is de anomalie op de afdruk niet het gevolg van een ontwikkelfout of beschadiging van de film. Het object vertoont een ruimtelijk aspect en aangenomen mag worden dat het zich tijdens de opname wel degelijk vóór de camera in de lucht bevond.

4.2. *Bedrog*

Microscopisch onderzoek leert dat met het negatief niet is geknoeid. De opname past overigens slecht in de lange reeks gefingeerde UFO-foto's die bij CAELESTIA bekend zijn. In wezen gaat het om niet veel meer dan een kleine, geelbruine vlek die zich aan de rand van een typische vakantiefoto bevindt. Het eigenlijke onderwerp van de foto is het hotel met op het balkon de vrouw en de dochter van de fotograaf. Indien het toch om een grap gaat dan is die uiterst subtiel in mekaar gestoken. Een en ander lijkt ons zeer onwaarschijnlijk, temeer omdat Dhr. W., tenminste voor zover ons bekend, geen publiciteit zocht en de negatieven gratis uitleende voor onderzoek.

4.3. *Frisbee*

In de onwaarschijnlijke hypothese dat de foto toch een vervalsing is, werd onderzocht of het object geen *frisbee* of kampeerbord zou kunnen zijn, omhoog gegooid door een medeplichtige vanop één van de balkons van het hotel. Om hierover uitsluitsel te verkrijgen, werden een tiental foto's van omhoog geworpen *frisbees* vergeleken met de opname van Dhr. W. De vergelijking gaat niet op: de zeer specifieke vorm van een *frisbee* is goed waarneembaar op alle foto's: ofwel springt meteen de holle onderkant in het oog, ofwel valt onmiddellijk de rechtopstaande rand op. Ook een omhoog geworpen kampeerbord vertoont zich op foto's anders dan het object op de foto van Dhr. W.: ofwel springt de cirkelvorm (ellips) meteen in het oog, ofwel is duidelijk de typische vorm van het bord waarneembaar.

4.4. *Raket*

Al even onwaarschijnlijk is de passage van een raket, afgevuurd van een duikboot, een vliegtuig of een militair domein in de omgeving. Niet alleen zouden dergelijke lanceringen in het druk bezochte Tenerife snel hun weerklink vinden in de pers, bovendien zou aan de achterzijde van de raket een helder vuurspoor zichtbaar moeten zijn, terwijl de raket zelf veeleer een cilindervormig profiel had moeten vertonen. Vergelijking met tientallen foto's van afgevuurde raketten leverde niets op dat enige gelijkenis vertoont met wat te zien is op de foto van Dhr. W.

4.5. *Vliegtuig*

Onder punt 2.3 werd al aangegeven dat een groot - en bijgevolg ver verwijderd - voorwerp, geen goede verklaring biedt vanwege het ontbreken van luchtperspectief. Blijft de mogelijkheid van een klein vliegtuigtype (bv. een sportvliegtuigje of een zweefvliegtuig). Ook die uitleg overtuigt niet. De contouren van het voorwerp zijn duidelijk genoeg opdat, in geval van een vliegtuig, ook het kielvlak en de vleugels - of alleszins de schaduw daarvan - zichtbaar hadden moeten zijn.

4.6. *Ballon*

De vorm van het object doet denken aan een luchtschip of *zeppelin*. Een gele of goudkleurige *zeppelin* zou inderdaad een gelijkaardig beeld kunnen nalaten. Vanwege de afstand tot de camera is het mogelijk dat details als de gondel (onderaan de romp) en de roerbladen (achteraan), niet te onderscheiden zijn. Anders dan de vleugels en het kielvlak bij een vliegtuig, zijn deze kenmerken in verhouding tot de romp klein genoeg om te verdwijnen in de korrelstructuur van het beeld. Studie van de uitvergrotingen en van het negatief, bracht alleszins geen bijzondere structuren aan het licht.

Luchtschepen kunnen in lengte variëren van enkele meters tot enkele tientallen meters. Veronderstellen we dat het hier een luchtschip betrof met een lengte van van 50 m⁶, dan kunnen we in de tabel onder

punt 2.3 aflezen dat dit luchtschip zich op een afstand van 5 km bevond (geen rekening houdend met een eventuele perspectivistische vertekening vanwege de schuine stand ten opzichte van de fotograaf). Een 50 m grote *zeppelin* zou bijgevolg, uitgaande van een hoogte van circa 29° boven de horizonlijn, minstens 2,4 km hoog hebben gevlogen. Luchtschepen bereiken echter zelden een hoogte die de 1000 m overschrijdt, zodat ook deze uitleg weinig aannemelijk wordt.

Een kleine (losgeslagen?) *zeppelin* lijkt een betere kandidaat. Een 5 m lange ballon bijvoorbeeld zou op een hoogte van circa 240 m moeten zitten om 0,38 mm groot op het negatief te komen. Kleine, *zeppelin*vormige ballons worden af en toe ingezet bij militaire oefeningen. Soms ook worden ze als publiekstrekker vastgeankerd in de nabijheid van firma's of evenementen. Een gondel is meestal afwezig. In vergelijking met de gestroomlijnde, klassieke *zeppelins*, zijn mini-*zeppelins* vaak opvallend log. Dat geldt niet voor het voorwerp op de foto. Feit is ook dat een voorbijtrekkende *zeppelin*, vanwege zijn bizarre verschijning en trage vlucht zelden onopgemerkt blijft.

Een kleine speelgoedballon daarentegen kan wel makkelijk aan de aandacht van een fotograaf ontsnappen. Dergelijke ballons zijn verkrijgbaar in de meest uiteenlopende vormen en kleuren. Een hartvormige ballon bijvoorbeeld vertoont van opzij een gelijkaardig profiel als het object op de foto. Probleem bij deze uitleg is de bijna horizontale stand. Eigen waarnemingen leren dat, net als bij heteluchtballoon, ook kleine ballons steeds een positie innemen waarbij het gedeelte met het grootste volume aan helium naar boven is gericht. Enkel een forse windstoot kan een kleine ballon tijdelijk uit dat evenwicht brengen.

4.7. Vogel

Bijlage B is een montage van een drietal foto's.

Foto 2 werd teruggevonden in een oud nummer van *Natuur & Techniek*. De opname (hier slechts in detail weergegeven) toont een vlucht spreeuwen. Wanneer gefotografeerd vanuit een bepaalde hoek, vallen de vleugels binnen de contouren van de romp. De vogel verschijnt dan als een schijfje of als een uitgerokken druppel. In tegenstelling tot de opname van Dhr. W. werd deze foto genomen in tegenlicht en bij een laagstaande zon. Desondanks vertoont het silhouet van enkele van deze spreeuwen een sterke gelijkenis met het silhouet van het onbekende voorwerp op de foto van Dhr. W.

Foto 3 is afkomstig uit een reisbrochure. Wat de lichtinval betreft zijn de omstandigheden vergelijkbaar met deze waarin de opname van Dhr. W. totstandkwam. In de linkerbovenhoek is een object te zien dat vrijwel identiek is aan het object op de foto van Dhr. W. Ook de kleuren van dit voorwerp zijn niet aangetast door luchtperspectief. De kleuren van de achterliggende bomen zijn dat wel. Hieruit kan afgeleid worden dat het object zich dichtbij de camera bevond. Meer dan waarschijnlijk is het een vogel die werd opgeschrikt door de twee wandelaars op de foto.

Foto 4 (opnieuw een deelvergroting) werd genomen door de auteur. Getracht werd om een kleine vogel te fotograferen op het moment dat die met de vleugels strak tegen de romp door de lucht vliegt. De poging is slechts gedeeltelijk gelukt. Vanwege de hoge vliegsnelheid was het noodzakelijk om met de vogel mee te draaien om hem in het opnameveld van de camera te krijgen. Het resultaat is dat het dier relatief scherp in beeld komt, terwijl de achtergrond met bewegingsonscherpte te kampen heeft. Bij de foto van Dhr. W. bleef de camera onbeweeglijk.

Samengevat blijkt uit de vergelijkende foto's en uit eigen waarnemingen dat:

- de gelijkenis enkel opgaat bij kleine vogels die tijdens het vliegen over korte afstanden de vleugels ingetrokken houden (bij grotere vogels zijn de vleugels tijdens de vlucht doorlopend uitgestrekt en bijgevolg ook altijd goed waarneembaar);

- de okergele tinten op de foto van Dhr. W. niet opduiken op het vergelijkend fotomateriaal (wat suggereert dat het onbekende object een uitgesproken gele kleur had).

Op de Canarische eilanden treffen we alvast één kleine, gele zangvogel aan die perfect past in deze omschrijving: de *Serinus Canaria* of gele kanarie.

5. SYNTHESE EN CONCLUSIE

Het onbekende object op de foto van Dhr. W. is geen fout of beschadiging van de film. Afgaande op de vorm en kleur van het voorwerp kunnen achtereenvolgens een *frisbee*, een vliegtuig, een raket, een meteor en de terugval van een satelliet of raketonderdeel, worden uitgesloten. Een *zeppelin* is dan weer onwaarschijnlijk omdat die te hoog moet hebben gezeten, terwijl een *mini-zeppelin* een veel logger voorkomen heeft. Een speelgoedballon met een speciale vorm valt niet geheel uit te sluiten.

De meest voor de hand liggende uitleg is echter dat Dhr. W. een vogel fotografeerde. De sterkste aanwijzing hiervoor is dat kleine vogels op vergelijkend fotomateriaal, eenzelfde aspect vertonen als het te identificeren object. Omwille van de gele kleurschakeringen en de locatie wordt in eerste instantie gedacht aan de *Serinus canaria* of gele kanarie, maar een andere kleine vogelsoort met een geelachtig vederkleed is evengoed mogelijk. Dhr. W. nam kennis van onze conclusies en kan zich hiermee verzoenen.

Wim VAN UTRECHT
(mei 2000)

Met dank aan Dr. Ronny BLOMME (astrofysicus aan de Koninklijke Sterrenwacht van België), Marc HALLET (privé-onderzoeker) en in het bijzonder aan Dhr. W. voor zijn bereidwillige medewerking.

Noten en referenties

- ¹ Dhr. W. is woonachtig in het Brusselsse. Naam en adres van de fotograaf zijn bij Caelestia bekend.
- ² Bij gebrek aan betere omschrijvingen en om louter praktische redenen, worden in de tekst uitdrukkingen als "object" en "voorwerp" gehanteerd.
- ³ De *Sky Map*-gegevens werden op 20 januari 2000 doorgebeld door Dr. Ronny BLOMME. Hoogte en azimuth werden berekend voor het centrum van de zonnenschijf en voor de geografische coördinaten: 28°18' NB en 16°40' WL.
- ⁴ Naargelang de afstand tussen het onderwerp en de camera vergroot, gaat het beeld door onzuiverheden in de tussenliggende atmosfeer minder contrastrijk worden en een blauwgrijze zweem vertonen.
- ⁵ Internetbericht Fundación Anomalia d.d.13 augustus 1999 (<http://www.anomalia.org/canen.htm>).
- ⁶ Een *Virgin* luchtschip heeft een lengte van 43 m, de bekende *Goodyear* ballon is 58 m lang.

BIJLAGE A

Foto 1a: De vakantiefoto van Dhr. W., 5,6x vergroot op formaat 13x19

Foto 1b: Een detail uit dezelfde foto, nu 26x vergroot.

BIJLAGE B

Foto 2: spreuwenzwerm
uit *Natuur &
Techniek*, Jaargang
50, nr. 5 (1982)

Foto 3: foto uit de
reisbrochure
*Ferienwald
Schwarzwald*
(1995)

Foto 4: kleine langs-
schietende vogel
(eigen opname)

CAELESTIA
p/a Wim van Utrecht
Bredestraat 22
B-2000 Antwerpen
B E L G I Ë

